

ЛІСОВІ ПОЖЕЖІ В УКРАЇНІ

Лісові пожежі – це горіння рослинності, що інтенсивно поширюється по лісовій території. Лісові пожежі бувають різних типів: низові, верхові, підземні, а за ступенем рухомості бувають – слабкі, середні та сильні. За результатами узагальнення основних причин виникнення лісових пожеж можна виділити дві: несприятливі погодні умови (висока температура повітря, відсутність опадів) та антропогенна діяльність людини (необережне поводження з вогнем, військові дії). Лісові пожежі знищують деревну та трав'янисту рослинність, що призводить до погіршення захисних, водоохоронних та рекреаційних функцій лісу, а також спостерігається втрата недеревної продукції лісу, яка досить широко використовується населенням. Крім того, значної шкоди зазнає фауна, яка втрачає свої місця для існування та кормову базу [1, 2]. Аналіз лісових пожеж за останні 10 років (рис. 1) демонструє, що кожного року їх кількість значно коливається [3]. Так, найбільша кількість пожеж була відмічена в 2015, 2017 та 2020 роках, а найменша в 2023 та 2021 роках. Проте, варто відмітити, що найбільша площа постраждалих лісових масивів від пожеж була в 2020 році і становила 74623 га, тоді як в 2017 році така площа ураження була лише 5474 га. У 2023 році в лісах лісогосподарської галузі ліквідовано 593 пожежі на площі 906,8 га [3], середня площа однієї лісової пожежі становила – 1,5 га. Загальні збитки лісовій галузі від пожеж в 2023 році становлять понад 7 млн. грн. Аналізуючи розподіл лісових пожеж за областями України, можна відмітити, що найбільша їх кількість у Харківській (площа лісів, що зазнали впливу 204,3 га), Київській (54,8 га), Миколаївській (151,6 га), Чернігівській (46,2 га), Дніпропетровській (51,7 га). Причинами таких пожеж в 2023 році були: військові дії (48 %), порушенням правил пожежної безпеки в лісах населенням (42 %) та інші причини (10 %). За 9 місяців 2024 року виявлено 1828 лісових пожеж на площі 23041,3 га.

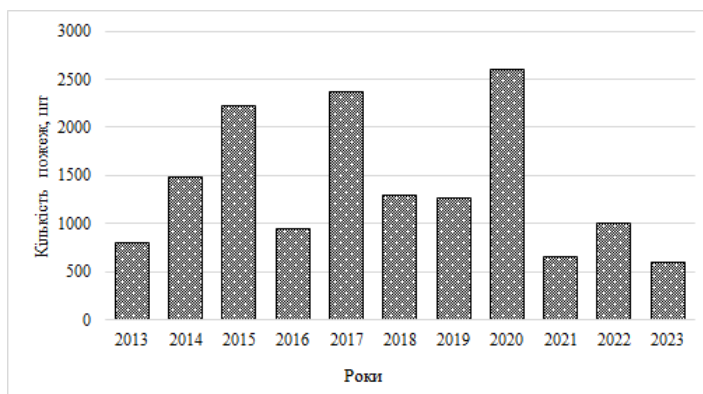

Рис. 1. Кількість лісових пожеж в Україні з 2013 по 2023 рр.

Державними лісогосподарськими підприємствами проводяться наступні заходи щодо попередження виникнення лісових пожеж: влаштування та догляд за протипожежними розривами та мінералізованими смугами, встановлення наглядної агітації, виступи в засобах масової інформації, опублікування відповідних статей, проведення лекцій та бесід з громадськістю. Державною лісовою охороною проводяться рейди щодо дотримання вимог «Правил пожежної безпеки в лісах України». Так, в 2023 році було здійснено 9,6 тис рейдів, а в 2022 та 2021 по 16,5 тисяч рейдів. В період з 2021 по 2023 роки за результатами роботи Державної лісової охорони було складено 857 адміністративних протоколів на порушників на суму понад 1 млн. 363 тис. гривень.

Список використаної літератури

1. Пацева І., Барабаш О., Мельник-Шамрай В., Пацев І. Екологічна оцінка впливу пожеж у природних екосистемах на стан екологічної безпеки Житомирської області. Проблеми хімії та сталого розвитку. 2023. № 3. С. 59-65.
2. Пацева І. Г., Барабаш О. В., Мельник-Шамрай В. В., Шамрай В. І., Пацев І. С. Аналіз сучасного стану лісових ресурсів у контексті сталого розвитку. Збірника наукових праць Національного університету кораблебудування імені адмірала Макарова. 2023. № 4 (493) . С. 205-211.
3. Державне агентство лісових ресурсів України. Режим доступу: <https://forest.gov.ua/> (дата звернення: 27.10.2024 р.).